

Analyse udarbejdet for DJØF

Potentiale for større akademikerbeskæftigelse i "udkantsdanmark"

I denne analyse foretages en beregning af potentialet for større akademikerbeskæftigelse i de forskellige dele af landet - idet der tages højde for de kommunale forskelle i erhvervsstrukturen.

af Forskningschef **Mikkel Baadsgaard**

4. december 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Når der renses for de kommunale forskelle i erhvervsstrukturen viser analysen, at den private akademikerbeskæftigelse hypotetisk skal løftes med 23.400 personer, hvis akademikerandelen i de enkelte kommuner skal svare til - det nuværende - landsgennemsnit for virksomheder af tilsvarende størrelse og inden for tilsvarende brancher. Det svarer til et løft i den private akademikerbeskæftigelse på 22 pct.
- Geografisk er dette potentiale meget skævt fordelt - med stort (relativt) potentiale i mange "udkantskommuner" i bl.a. Vestjylland og Syd- og Vestsjælland.
- Potentialet for det private arbejdsmarked er antalsmæssigt koncentreret indenfor *Erhvervsservice, Handel og transport* samt *Industri mv.* Disse 3 hovederhverv står for knap 14.800 akademikere ud af det samlede potentiale på 23.400.
- Det skal understreges, at analysen udelukkende giver en indikation af potentialet for større privat akademikerbeskæftigelse i de forskellige dele af landet.

Kontakt

Forskningschef

Mikkel Baadsgaard

Tlf. 33 55 77 27

Mobil 25 48 72 25

mb@ae.dk

Chefkonsulent i Djøf

Kirstine Nærvig Petersen

Tlf. 33 95 01 94

Mobil 26 70 37 57

knp@djoef.dk

Der kan citeres fra undersøgelsen hvis AE Rådet og Djøf angives som kilde

Stort potentiale for større akademikerbeskæftigelse i "udkantsdanmark"

Det er velkendt, at akademikerandelen er forholdsvis lav på mange arbejdspladser i provinsen og "udkantsdanmark". Det kan der være mange forklaringer på, herunder forskelle i erhvervsstruktur, udbud af akademisk arbejdskraft, manglende viden om hvad akademikere kan bidrage med mv.

I denne analyse foretages en beregning af potentialet for større akademikerbeskæftigelse i de forskellige dele af landet - idet der tages højde for de kommunale forskelle i erhvervsstrukturen. Konkret beregnes potentialet ved at undersøge hvor meget akademikerbeskæftigelsen - for en given branche og arbejdsstedsstørrelse - skal "løftes" i den enkelte (arbejdssteds)kommune, for at den pågældende branche og arbejdsstedsstørrelse har samme akademikerandel i kommunen som for landet som helhed. Der er med andre ord tale om en potentialeberegning, hvor akademikerandelen "løftes" til landsgennemsnittet, idet der tager højde for de kommunale forskelle i erhvervsstrukturen. Beregningsproceduren er nærmere beskrevet i boks 1.

Boks 1 Nærmere om opgørelsen

Der tages i beregningerne udgangspunkt i beskæftigelsen i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik fra Danmarks Statistik 2011 - som vedrører beskæftigelsen i november måned 2010. Derudover er analysen afgrænset til kun at medtage lønmodtagere, hvor der foreligger en arbejdsstedskode (fra IDA) - dvs. ekskl. personer, der optræder på "fiktive" arbejdssteder.

Denne afgrænsning medfører, at antallet af beskæftigede akademikere reduceres fra 249.100 personer til 214.600.

På baggrund af denne dataafgrænsning er proceduren følgende:

- 1) Akademikerandelen fordelt på sektor, branche og arbejdsstedsstørrelse beregnes for landet som helhed.
- 2) Ved anvendelse af disse andele beregnes for hver kommune, hvor meget AC-beskæftigelsen ville have været i kommunen, hvis akademikerandelen for kommunens virksomheder havde (mindst) samme akademikerandel som for landet som helhed (opdelt på sektor, brancher og arbejdsstedets størrelse).
- 3) Forskellen mellem dette hypotetisk beregnede antal beskæftigede akademikere og den faktiske akademikerbeskæftigelse på kommunens arbejdspladser er udtryk for potentialet for større akademikerbeskæftigelse i kommunen. Det bemærkes, at i de situationer, hvor den faktiske akademikerandel i kommunen (for en given kombination af sektor, branche og arbejdsstedets størrelse) er større end for landet som helhed indregnes intet potentiale for den pågældende kombination af sektor, branche og arbejdsstedets størrelse.

Størrelsen af arbejdsstedet er inddelt i følgende 7 grupper: 1-9 ansatte, 10-19 ansatte, 20-29 ansatte, 30-39 ansatte, 40-49 ansatte, 50-99 ansatte og mindst 100 ansatte.

Der er som udgangspunkt anvendt den mest detaljerede branchegruppering fra DB07, men der er lavet følsomhedsberegninger på mere aggregerede branchegrupperinger. Med hensyn til sektoropdelingen er opdelt i privat sektor, statslig sektor samt øvrig offentlig sektor (herunder offentligt ejede selskaber mv.).

Anvendes den mest detaljerede branchegruppering, viser tabel 1, at den private akademikerbeskæftigelse hypotetisk skal løftes med 23.385 personer, hvis akademikerandelen i de enkelte kommuner skal svare til - det nuværende - landsgennemsnit. Det svarer til et løft i den private akademikerbeskæftigelse på godt 22 pct. For den offentlige sektor er beskæftigelsesløftet på 16.084 personer, svarende til knap 15 pct. af den offentlige akademikerbeskæftigelse.

Det skal understreges, at denne beregning udelukkende giver en indikation af potentialet for større akademikerbeskæftigelse i landets kommuner. Der er således en række forhold som ikke er medtaget i analysen, men som kan medvirke til at forklare store forskelle i akademikerandelen på tværs af landet, herunder udbuddet af akademisk arbejdskraft, forskelle i teknologisk indhold i de produkter/ydelse, der leveres, forskelle i vækstudsigter mv. Derudover kan det på en række arbejdspladser med lavt ud-

dannelsesniveau være mere nærliggende at ansætte erhvervsfagligt uddannelse eller personer med en kort- eller mellemlang videregående uddannelse.

Samtidig skal man være opmærksom på, at den anvendte beregningsmetode formentlig ikke tager fuldt ud højde for, at større koncerner typisk vælger at koncentrere de specialiserede funktioner i hovedsædet (som typisk ligger i de største byer i Danmark), mens der i filialerne rundt om i landet ikke er behov for samme høje uddannelsesniveau. Det gør sig for eksempel gældende indenfor dele af handelsområdet, Erhvervsservice og Finansiering og Forsikring. Det bidrager isoleret set til at overvurdere potentialet¹.

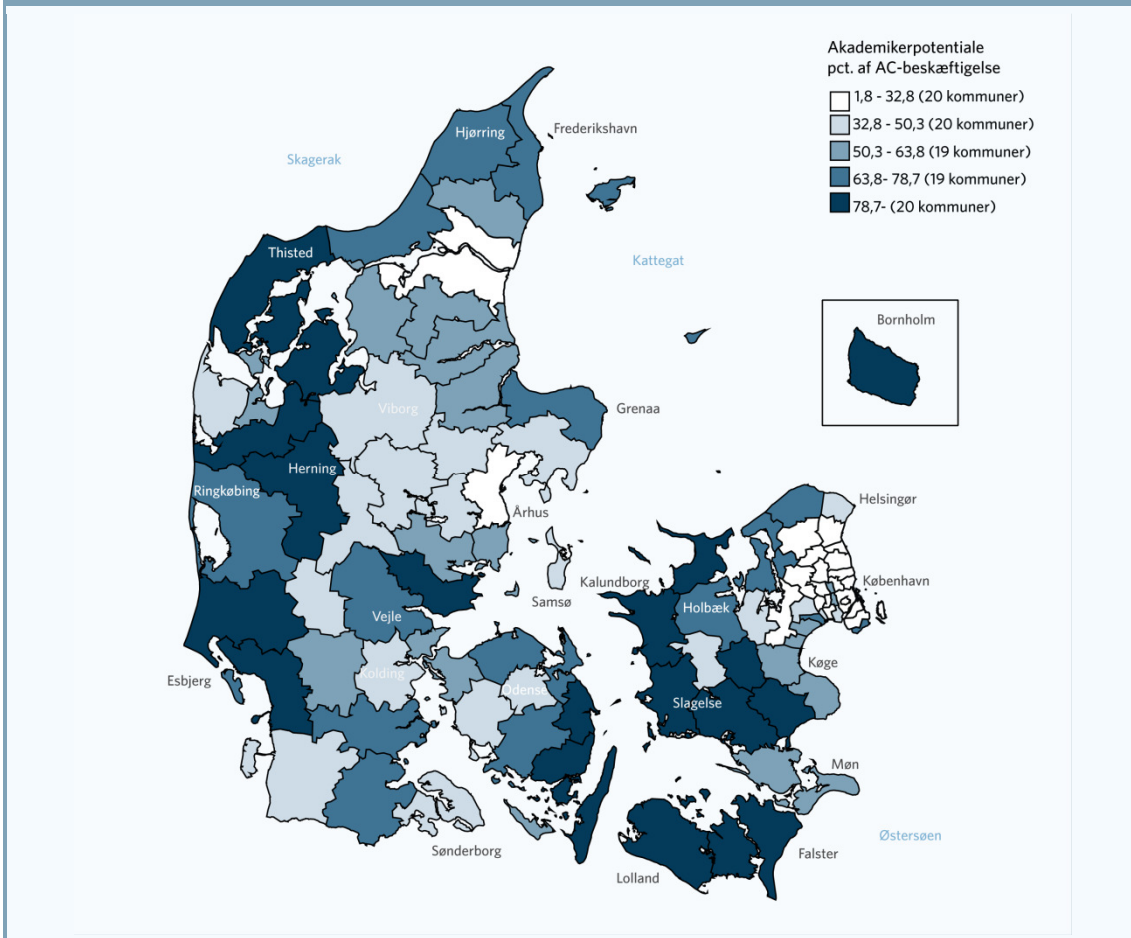
Tabel 1 Potentiale for højere akademikerbeskæftigelse - følsomhedsberegninger			
	Offentlig sektor	Privat sektor	I alt
Antal akademikere			
Potentiale uden korrektion for forskelle i erhvervsstruktur	21.898	35.640	57.538
Potentiale ved korrektion for arbejdsstedernes størrelse	20.806	33.008	53.814
Potentiale ved korrektion for erhvervsgruppering (10 grupper)	22.137	26.757	48.894
Potentiale ved korrektion for erhvervsgruppering (19 grupper)	23.373	26.010	49.383
Potentiale ved korrektion for erhvervsgruppering (36 grupper)	20.899	24.853	45.752
Potentiale ved korrektion for erhvervsgruppering (127 grupper)	18.436	24.840	43.276
Potentiale ved korrektion for erhvervsgruppering (mest detaljeret)	16.084	23.385	39.469

Anm: Tabeller viser det beregnede potentiale for større akademikerbeskæftigelse ved forskelle detaljeringsgrader for korrektionen for forskelle i erhvervsstrukturen. Detaljeringsgraden øges successivt når man læser tabellen nedad.
 Kilde: AE på baggrund af registeroplysninger fra Danmarks Statistik.

I figur 1 er vist den geografiske fordeling af det beregnede potentiale for den private sektor - vist som det hypotetiske løft i akademikerbeskæftigelsen i forhold til den nuværende akademikerbeskæftigelse i kommunen, korrigeret for arbejdsstedernes størrelse og branche. Som det fremgår, er potentialet særligt stort i en række af landets "udkantskommuner".

¹ En del af denne effekt er der imidlertid "renset" for i beregningerne, idet der udover detaljerede brancher også er opdelt på arbejdsstedernes størrelse.

Figur 1 Akademikerpotentiale på private arbejdspladser i pct. af den private akademikerbeskæftigelse i kommunen, 2010

Anm: Der er i potentialeberegningen taget højde for de kommunale forskelle i erhvervsstrukturen (arbejdsstedernes størrelse og detaljeret branchegruppering)
 Kilde: AE på baggrund af registeroplysninger fra Danmarks Statistik.

En opdeling efter hovedbrancher viser, at potentialet for det private arbejdsmarked antalmæssigt er koncentreret indenfor *Erhvervs-service, Handel og transport* samt *Industri mv.* Disse 3 hovederhverv står for knap 14.800 akademikere ud af det samlede potentiale på 23.400 for det private arbejdsmarked. Det fremgår af tabel 2.

Tabel 2 Akademikerpotentiale fordelt efter hovedbranche, 2010

	Offentlig sektor	Privat sektor	I alt
	Antal personer		
Landbrug, skovbrug og fiskeri	16	201	217
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	240	4.675	4.915
Bygge og anlæg	2	626	628
Handel og transport mv.	562	4.849	5.411
Information og kommunikation	44	2.612	2.656
Finansiering og forsikring	1	2.020	2.021
Ejendomshandel og udlejning	6	516	522
Erhvervsservice ²	645	5.253	5.898
Offentlig administration, undervisning og sundhed	13.738	1.196	14.934
Kultur, fritid og anden service	828	1.419	2.247
Uoplyst aktivitet	0	17	17
I alt	16.084	23.385	39.469

Anm: Der er i potentialeberegningen taget højde for de kommunale forskelle i erhvervsstrukturen (arbejdsstedernes størrelse og detaljeret branchegruppering)

Kilde: AE på baggrund af registeroplysninger fra Danmarks Statistik.

² Erhvervsservice omfatter fx juridisk rådgivning, kontorservice mv.